

וְשָׂמַיִן בֵּית סָאָה בְּאוֹתָהּ שְׂדֵה. פ"י נְקוּטָרָס (נְרִישׁ פִּירְקוּן) שֶׁאֵם אֲכֹלָה עֲרוּגָה אֲחַת שְׁמִינ' אוֹתָהּ אֲגַב צִית סָאָה כְּמָה יֵהִיָּה יִפֵּה קוּדֵם שֶׁאֲכֹלָה מִמֶּנָּה וְכֵמָה הָיָה יִפֵּה עֲבָשׁוּ וְקִשָּׁה לְרִי"י לְהֵי אֲצִית סָאָה קָאֵי ה"ל לְמִימַר כְּמָה זָלְשׁוֹן וְזָכַר וְעוֹד דְּקֻעֵי בְּגַמ' הֵיכִי שְׂיִמְיִין הֵלֵךְ פִּירְשָׁה יִפֵּה מִשְׁנֵמִינוּ שְׂמִינ' עֲרוּגָה צִיתָה סָאָה וְמָה שְׂפִי"ה בְּגַמ' הֵיכִי שְׂיִמְיִין דְּצִיתָה סָאָה בְּזַנְפִּי נִפְשָׁה לֹא שְׂיִמְיִין דְּמַחְשִׁינ' לִיָּה לְמִזִּיק קִרְחַת עֲרוּגָה שֶׁל קָב אִו קָבִים חֲשׂוֹבָה לְפִי דְמִינ' אֲלָא שְׂמִינ' ס' סָאִין וְרוֹאִין כְּמָה דְמִים מְגִיעִים לְצִית סָאָה וְחוֹרִין וְשְׂמִינ' כְּמָה נִפְחַתָּה צִנְצִיל הַעֲרוּגָה וְקִשָּׁה דֵּהִיכֵן מִזִּינוּ שְׂמִי שְׂמוֹת הֵלֵךְ דְּבִקְרָא לֹא כְּתִיב אֲלָא בְּשֵׁדָה אֲחַר שְׂמִינ' מָה שְׂהִיָּק אֲגַב שְׂדֵה אֲחֵרָת וּמֵן הַמִּשְׁנָה לֹא שְׂתַמְעֵה כֹּל לְעוֹד דְּלִמְד' בְּגַמ' קֵלֶח בְּשֵׁשׁ קִלְחִים כְּלוֹמַר בְּשֵׁשׁ שִׁיעוּרִים כְּמוֹתָו אֲמַאי נִקְטַ בְּצִיתָתִין צִית סָאָה וְעוֹד קִשָּׁה דְּפִרְיָן בְּגַמְרָא אֲכֹלָהוּ אֲמַרְוֵי מַהֵל דְּמִנְחָל אֲכֹלָה קָב אִו קָבִים רוֹאִין אוֹתָהּ כְּלוֹן הָיָה עֲרוּגָה קִטְנָה וּמִשְׁעֵרִין אוֹתָהּ מֵאֵי לֹא בְּפִי עֲנָמָה דְּקָשִׁי לִיָּה (מִמְחַמְי' דְּקַמְי' שְׂמַשְׁרֵינ' אוֹתָהּ צִיתָה סָאָה (א) וְנִרְאָה לְפִרְשׁ דְּשְׂמִינ' צִית סָאָה דְּקַתְנִי הֵינֵנו צִית סָאָה הַנֶּאֱכָל שְׂמִינ' בְּאוֹתָהּ שְׂדֵה דְּקַמְי' סִיפָא בְּמִילְתָא דְר"ש אֵם סָאָה סָאָה אֵם סָאָתִים סָאָתִים וְלִפִּי פ"ה שְׂפִי"ה מִשְׁנֵמִינוּ בְּכַמָּה שְׂמִינ' אוֹתָהּ אֲלָא בְּצִנְאוֹתָהּ שְׂדֵה שְׂמִינ' אוֹתָהּ מִפְרַשׁ בְּגַמְרָא הֵיכִי שְׂיִמְיִין וּמִפְרַשׁ ר' יוֹסִי צַר חִינִיָּה סָאָה בְּשֵׁשִׁים סָאִין צִין אֲכֹלָה פְּחוֹת צִין אֲכֹלָה יוֹתֵר לְעוֹלָם שְׂמִינ' סָאָה בְּשֵׁשִׁים וּמִשְׁלֵם לְפִי הַחֲשִׁבּוֹן חוֹקִיָּה אוֹמַר קֵלֶח בְּשֵׁשִׁים קִלְחִים כְּלוֹמַר לְעוֹלָם מָה שֶׁאֲכֹלָה בְּשִׁיעוּרִין כְּמוֹתָו ר' יֵהִי אֲוֹמַר קֵלֶח בְּשֵׁשִׁים תְּרַבְצִין וְצִין אֲכֹלָה פְּחוֹת אִו יוֹתֵר מִשְׁלֵם לְפִי חֲשִׁבּוֹן וְלִי יֵהִי מִשְׁנִיחַ יוֹתֵר מִזִּיק מִלְר' יוֹסִי צַר חִינִיָּה דְּקִרְחַת תְּרַבְצִי אֵינָה יִכְרַת בְּשֵׁלֶשֶׁים סָאִין כְּמֵן קִרְחַת סָאָה בְּס' סָאִין כְּדֹלָמַר זָכַר פִּפְסָא דְּלִין שְׂמִינ' כּוֹר בְּס' כּוֹרִים מִפְּנֵי שְׂפּוּגָם מִזִּיק וְאֵע"ג דְּקַתְנִי בְּצִיתָתִין צִית סָאָה בְּאוֹתָהּ שְׂדֵה לְרִבִּי יֵהִי לֹא לְשִׁיעוּרָא נִקְטִינ' סָאִין מִשְׁעֵרִין צוֹ כֹּלֵל אֲלָא תְּרַבְצִי מִשְׁעֵרִין וְנִרְאָה לְר"י דְּכִי מִשְׁעֵרִין לְמַר תְּרַבְצִי וְלִמַר בְּסָאָה לֹא צִיתָה סָאָה זָרַע קֵלֶח דְּהָיָה ר' עֵל ג' דְּלִין דּוּמָה שְׂדֵבְרָה מִשְׁנֵמִינוּ בּוֹה דְּבִצְהַמָּה אֲחַת אֵיירִי וּמִתִּי אֲכֹלָה כֹּל זֶה אֲלָא בְּסָאָה פִּירוֹת קֵלֶח דְּמִשְׁעֵרִין דְּקַתְנִי אֵם סָאָה סָאָה וְאִין לְתַמּוּהָ עַל לְשׁוֹן צִית סָאָה דְּקַתְנִי בְּצִיתָתִין דְּכִינ' שְׂהִפִּירוֹת מְחוֹרְצִין לְקִרְקַע שִׁיךְ שְׂפִיר לְקִירוֹת לְסָאָה פִּירוֹת הַנֶּאֱכָל צִית סָאָה וְהָא דְּפִרְיָן בְּגַמְרָא אֲבִירִיתָא הָאֵי וְלֹא צִית כּוֹר וְלֹא כּוֹר מִצְעִי לִיָּה הֵינֵנו מִשּׁוֹם דְּבִרִישָׁא קַתְנִי קָב וּבְסִיפָא צִית כּוֹר וּמִיָּהוּ אִי הוּהוּ מִפְּרָשִׁין לְצִיתָה סָאָה זָרַע קֵלֶח כְּמֵן אֲמַר כּוֹר וְזֶה הוּי נִיחָא טְפִי אֵע"ג דְּבַגְמַרְלָא נִקְטַ לְכוּלָּהוּ צִלָּה צִית דְּקִלְחָמַר סָאָה תְּרַבְצִי קָב וְכוֹר אִין לְהַקְפִּיד לְדַפְעֵמִים קָרִי נִמִּי לְצִית כּוֹר זָרַע כּוֹר סָפֵס כְּדֹלָשְׁכֵתָן צִפְרִק הַמְקַבֵּל (ב"מ דף קה:) נוֹתֵן אֲרֻבָּעָה קָבִין לְכוֹר וּמִסִּיק דְּלִרְבִּיעָה קָבִין לְכוֹר זָרַע קֵלֶחָמַר:

וְלֹאֲסַמְטוּרִי בְּגוּהָ תִּיקוּ: כִּיצַד מִשְׁלַמַּת מוֹה שְׂהוּיָקָה וְכו': מִנְה"מ אֲמַר רַב מִתְנַה דְּאֲמַר קָרָא יוֹבַעַר בְּשֵׁדָה אֲחֵר (מְלַמֵּד שְׂשִׁמְיִין עַל גַּב שְׂדֵה אֲחֵר הָאֵי וְבַעַר בִּישְׂדָה אֲחֵר מִבְּעֵי לִיָּה לְאִפּוּקִי רַה"ר א"ב לְכַתּוּב רַחֲמָנָא וְבַעַר בְּשֵׂדָה חֲבִירוֹ א"ג שְׂדֵה אֲחֵר מֵאֵי בְּשֵׂדָה אֲחֵר שְׂשִׁמְיִין עַל גַּב שְׂדֵה אֲחֵר וְאִימָא כּוּלִיָּה לְהִכִּי הוּא דֹאֲתָא לְאִפּוּקִי רַה"ר מְגוֹלָן אֵם כֵּן לְכַתְּבִיָּה רַחֲמָנָא גְבִי תְשׁוּלּוּמִין יוֹמִיטֵב שְׂדֵהוּ וּמִיטֵב כְּרַמּוֹ יִשְׁלַם בְּשֵׂדָה אֲחֵר ל"ל דְּכַתְּבִיָּה רַחֲמָנָא גְבִי וְבַעַר ש"מ תְּרַתִּי הֵיכִי שְׂיִמְיִין א"ר יוֹסִי בַר חִינִיָּה "סָאָה בְּשֵׁשִׁים סָאִין ר' יֵהִי אֲמַר: תְּרַבְצִי בְּשֵׁשִׁים תְּרַבְצִים חוֹקִיָּה אֲמַר: קֵלֶח בְּשֵׁשִׁים קִלְחִים מִיתִּיבִי אֲכֹלָה קָב אִו קָבִים אִין אוֹמְרִים תְּשַׁלֵּם דְּמִיָּהוּן אֲלָא רוֹאִין אוֹתָהּ כְּאִילוֹ הָיָה עֲרוּגָה קְמוּנָה וּמִשְׁעֵרִים אוֹתָהּ מֵאֵי לֹא בְּפִי עֲצֻמָּה לֹא בְּשֵׁשִׁים ת"ר אִין שְׂמִינ' קָב מִפְּנֵי שְׂמַשְׁבִּיחוֹ וְלֹא בֵּית כּוֹר מִפְּנֵי שְׂפּוּגָמוֹ מֵאֵי קֵלֶח א"ר פִּפְסָא ה"ק אִין שְׂמִינ' קָב בְּשֵׁשִׁים קָבִים מִפְּנֵי שְׂמַשְׁבִּיחַ מִזִּיק וְלֹא כּוֹר בְּשֵׁשִׁים כּוֹרִין מִפְּנֵי שְׂפּוּגָם מִזִּיק מִתְקִיף לָהּ רַב הוֹנָא בַר מְנוּחַ הָאֵי וְלֹא בֵּית כּוֹר וְלֹא כּוֹר מִבְּעֵי לִיָּה אֲלָא אֲמַר רַב הוֹנָא בַר מְנוּחַ מִשְׁמִיָּה דְרַב אַחָא בְּרִיה דְרַב אִיקָא הִכִּי קַתְנִי אִין שְׂמִינ' קָב בְּפִי עֲצֻמוֹ מִפְּנֵי שְׂמַשְׁבִּיחַ נִיזֵק וְלֹא קָב בְּבֵית כּוֹר מִפְּנֵי שְׂפּוּגָם נִיזֵק אֲלָא בְּשֵׁשִׁים הֵהוּא גְבִירָא דְקִין קִשְׁבָא מַחְבֵּרִיָּה אֲתָא לְקַמְיָה דְרִישׁ גְּלוּתָא א"ל לְרִידִי חוּי לִי וְתִלְתָא תִּאֲלָתָא בְּקִינָא הוּוּ קִיבְמִי וְהוּוּ שׁוּוּ מֵאָה זְוִי זִיל הַב לִיָּה תִּלְתִּין וְתִלְתָא וְתִלְתָא אֲמַר גְּבִי רִישׁ גְּלוּתָא דְרִאִין דִּינָא דְפִרְסָאָה לְמָה לִי אֲתָא לְקַמְיָה דְר"ג א"ל בְּשֵׁשִׁים א"ל רַבָּא אֵם אֲמַרוּ בְּנֻקִי מְמוּנָה יֵאֲמְרוּ בְּנֻקִי גּוֹפּוֹ אֲמַר לִיָּה אֲבִי לְרַבָּא בְּנֻקִי גּוֹפּוֹ מֵאֵי דְעֵתִיךְ דְתַנִּיא הַמְבַכֵּיר כְּרַמּוֹ שֶׁל חֲבִירוֹ סַמְדֵר רוֹאִין אוֹתוֹ כְּמָה הֵיְתִיה יִפֵּה קוּדֵם לְכֵן וְכֵמָה הֵיְתִיה יִפֵּה לְאַחַר מִכָּאֵן וְאִילוֹ בְּשֵׁשִׁים לֹא קַתְנִי אֲמַר גְּבִי בְּהַמְתוֹ נִמִּי מִי לֹא תַנִּיא כִי הָאֵי גּוֹוֹנָא דְתַנִּיא קְטַמְמָה נְטִיעָה רַבִּי יוֹסִי אוֹמַר גּוֹזְרֵי גּוֹזְרוֹת שְׂבִירוֹשִׁלִים אוֹמְרִים נְטִיעָה בַת שְׂנַתָּה שְׁתֵּי כֶסֶף בַּת שְׁתֵּי שְׁנִים אַרְבַּעָה כֶסֶף אֲכֹלָה חוּזִי רַבִּי יוֹסִי הַגְּלִילִי אוֹמַר גִּידוֹן בְּמוֹשׁוּיִיר שְׂבִי וְחַבְמִים אוֹמְרִים רוֹאִין אוֹתָהּ כְּמָה הֵיְתִיה יִפֵּה וְכֵמָה הֵיְתִיה יִפֵּה אֲכֹלָה הַנּוֹתֵר לְפִי מָה שְׂתַעֲלֵה כֹּל עֲרוּגָה וְעֲרוּגָה צִימִי הַקְּזִיר וּמִשְׁלֵם: דְּמָה הֵיְסֵה יִפֵּה. הַקְּרַקַע לִימַכְר כֶּסֶף הָאֵם הַשְׁחַת: קַמְדֵר

וְלֹאֲסַמְטוּרִי בְּגוּהָ צִנּוּ. לְהַשְׁמֵר וְלִהְיוֹרָה צִנּוּ: הֵיכִי שְׂיִמְיִין. לְצִית סָאָה הָאֵי צִית סָאָה דְּקַתְנִי בְּצִיתָתִין דְּבִצְנִיל עֲרוּגָה אֲחַת שְׂמִינ' צִית סָאָה לֹא צִית סָאָה בְּזַנְפִּי נִפְשָׁה שְׂיִמְיִין דְּמַחְשִׁינ' לִיָּה לְמִזִּיק לְפִי שְׂמוֹעַת הוּא וְאִינוּ מְזוּי לִימַכְר וְעִנִּי שְׂאִין יוֹד מִשְׁגָּה לְדִמִּי קִרְקַע גְּדוּלָה קוּנָה אוֹתוֹ יוֹתֵר מִדְּמִי וְקִרְחַת עֲרוּגָה שֶׁל קָב אִו קָבִים חֲשִׁיב לֹו לְפִי דְמִי אֲלָא שְׂמִינ' שְׂשִׁים סָאִים כְּמָה שְׂוִין וְרוֹאִין כְּמָה דְמִים מְגִיעִין לְצִית סָאָה וְחוֹרִין וְשְׂמִינ' כְּמָה נִפְחַתָּה דְמִי בְּצִנְצִיל קִרְחַת עֲרוּגָה זו. וְאִתְּמַלְּה הַזְּכַר צִית סָאָה שֶׁאֵם הֵיָה שְׂמִינ' מִתְחַלָּה הַעֲרוּגָה בְּשֵׁשִׁים סָאִין כְּמָה הֵיָה יִפִּין וְכֵמָה הֵן יִפִּין לֹא הֵיָה מִשְׁלֵם כְּלוֹם סָאִין קִרְחַת עֲרוּגָה קִטְנָה יִכְרַת בְּשֵׁשִׁים סָאִין אֲגַב צִיתָה סָאָה יִכְרַת: סַרְקָב בְּשֵׁשִׁים סַרְקָבִין. שְׁלֵשִׁים סָאִין שְׂמִינ' וְלֹא שְׂשִׁים דֹא"כ מִפְּסַדָּה לִיָּה לְנִיזֵק סָאִין קוּיָן מִזִּין לְשֵׁשִׁים סָאִין לְפִי שְׂמַרְצוּיָן הֵן לְאֲדַם צִינּוּי וּמִוִּעֲטִין הֵן לְמַשׁוּפֵּע בְּנַכְסִים: קֵלֶח בְּס' קִלְחִים. מָה שֶׁאֲכֹלָה בְּס' שִׁיעוּרִין כְּמוֹתָו: מִשְׁלֵם דְּמִיָּה. כְּמוֹ שְׂמַרְצוּיָן קָב אִו קָבִים בְּשׂוֹק: מֵאֵי לֹא בְּפִי עֲנָמָה. וְקִשָּׁה לְכוּלָּהוּ: לֹא בְּשֵׁשִׁים. וְלֹכֵל חַד כְּדֹאִית לִיָּה: אִין שְׂמִינ' קָב בְּשֵׁשִׁים קָבִים. אֵם אֲכֹלָה קָב אִין שְׂמִינ' בְּשֵׁשִׁים קָבִים: מִפְּנֵי שְׂמַשְׁבִּיחַ מִזִּיק. דְּשֵׁשִׁים קָבִים אִין לְהַס כְּמַר מִפְּנֵי שְׂמַרְצוּיָן הֵן לְעִנִּי וּמִוִּעֲטִין לְצִינּוּי וְכֵן שְׂקָן לְעִשְׂרִי וְעוֹד שְׂאִין קִרְחַת קָב יִכְרַת בְּשֵׁשִׁים קָבִים: וְלֹא כּוֹר בְּשֵׁשִׁים כּוֹרִין. אֲכֹלָה כּוֹר מְנוּחָה אִין שְׂמִינ' אוֹתָהּ בְּשֵׁשִׁים כּוֹרִין: מִפְּנֵי שְׂפּוּגָם מִזִּיק. לְפִי שְׂאֲדַם הַמַּשׁוּפֵּע בְּנַכְסִים וְתַבֵּל לְקִנּוּת קִרְקַע גְּדוּלָה קוּנָה אוֹתָהּ כֶּסֶף הַשְׂוֹאֵל מוֹלָאָה צְהַרְצָה יוֹתֵר מִדְּמִי וְעוֹד קִרְחַת כּוֹר גְּדוּלָה הֵיָה מֵאֵד אֲלָא כֹּל סָאָה שְׂמִינ' בְּשֵׁשִׁים: וְלֹא כּוֹר מִצְעִי לִיָּה. דְּקַתְנִי אִין שְׂמִינ' קָב וְלֹא קַתְנִי צִיתָה סָאָה: קָב צִינּוּ כּוֹר. אִין קִרְחַתוֹ נִרְאִית: כּוֹר. שְׁלֵשִׁים סָאָה: קִשְׁבָּא. דְּקַל: אֲמַר לִיָּה. רִישׁ גְּלוּתָא אֵינִי רִאִיתָ: וְסַלְפָּא הַלְלָתָא בְּקִינָא הוּוּ. שְׁלֵשִׁים דְּקִלְסִים זֶה אֲלָל זֶה: דִּינָא דְפִרְסָאָה. שְׂאִינוּ דִּין תּוֹרָה: אֵם אֲמַרוּ. בְּס' לְהַקֵּל עַל הַמִּזִּיק: בְּנֻקִי מְמוּנָה. בְּמָה שֶׁאֲכֹלָה בְּהַמְתוֹ וְהִיָּקָה: יֵאֲמְרוּ בְּנֻקִי גּוֹפּוֹ. שְׂמִינ' עֲצֻמוֹ בִּידִים שְׂקָבִין לְדְקִל: הַמְבַכֵּיר כְּרַמּוֹ. שִׁמַּח וְכִלָּה: קְטַמְמָה נְטִיעָה גְרַסִין. בְּהַמָּה שְׂקַטְמָה נְטִיעָה: גּוֹזְרֵי גּוֹזְרוֹת. קוּנָסִי קַנְסוֹת אֲדַמּוֹן וּמָן בֵּן אֲבִשְׁלוֹם צִפְרִק בְּתַרֵּל דְּכַתּוּבֹת (נְדָר:): חוּזִי. שְׁחַת: בְּמַשׁוּיִיר שְׂבֵה. רוֹאִין אֵת מִשְׁלֵם:

(א) נִקְטַן טו: (ב) כִּיָּה הֵיָה. ר"ש (ג) מְכוּוֹת קָה. (ד) שִׁיךְ לְעִיל בְּמַשְׁנָה. (ה) (בְּשִׁילָה, ו) גִּי מִ"ס אֲמַמְיָי וְכֵן הוּא כְּפִי הַשְׂוֹאֵל ט: ו' ע"ה.

תּוֹרָה אוֹר הַשְׁלֵם
1. כִּי יִבְעַר אִישׁ שְׂדֵה אִו כְּרִם וְשִׁלַּח אֶת בְּעִירוֹ וְבַעַר בְּשֵׂדָה אֲחֵר מִיטֵב וְשָׂדֵהוּ וּמִיטֵב כְּרַמּוֹ יִשְׁלַם: שְׂמוֹת כִּבֵּד

הַגְּהוֹת הַגְּרָא
[א] חוּס' דִּיָּה שְׂמִינ' מִי וְכִי דְשְׂמִינ' צִית סָאָה. נִיבֵי וְהַלְאָצִיד פִּי דְהִי קֵלְמֵר שֶׁאֵם אֲכֹלָה פְּחוֹת מִסָּאָה שְׂמִינ' כְּפִיעֵי וְלִרִי"י בְּפַחוֹת מִמְקָב:

קְשָׁבָא. פִּי נְקוּטָרָס דְּקָל וְכֵן מִשְׁמַע דְּקֵלְמַר וְתַלְתָּא תַּלְתָּא בְּקִינָא הוּוּ קִימִי וְתַלְתִּי הֵם דְּקִלְסִים כְּדַמּוּכָה בְּהוֹבֵל (נִקְטַן דף טז.) חוּזִי תַלְתִּי צִי גּוֹפִי וְקֵלְמֵר גּוֹפִי קֵנוּ דְקִלִּי וְקִשָּׁה דְּבִצִּיק דְּע"ז (דף יד:) מִנְן דְּקָל טַב וְנִקְלָצָה וּמִפְרַשׁ בְּגַמ' חֲבֵב קִשְׁבָּה וְשַׁמָּה יֵם מִינִי דְקִלְסִים הִרְבֵּה שֶׁאֲחַד קָרוּ דְקָל סָתֵם אֲחַד קָרוּ חֲבֵב דְהֵינּוּ קִשְׁבָּה וְצִפְרִין פִּירַשׁ דְּקִשְׁבָּה הוּא דְקֵלְמַר פִּרְסָאָה: דְרִאִין דִּינָא דְפִרְסָאָה. י"מ שֶׁל דְקָל פִּרְסָאֵי דְלִמַר לְקַמֵּן הַלְכָתָא כּוּוֹתִיָּה דְרִישׁ גְּלוּתָא בְּדְקֵלָא פִּרְסָאָה וְלִפִּי מָה שֶׁפִּירַשׁ צִפְרִין דְּקִשְׁבָּה דְקֵלְמַר פִּרְסָאָה אִי אֲפַשֵּׁר לְפִרְשׁ כֵּן:

אֲכֹלָה